

التفتيش على التراث الدرزي

מרחב פדגוגי – משרד חינוך

הקדמה : הנצחה וגבורה

בני העדה הדרוזית נרתמו להגנת המדינה מתוך אמונה עמוקה כי מדינת ישראל היא גם ביתם ומודל חייהם כאזרחים נאמנים. מתוקף חוק שירות הביטחון משנת 1956 מתגייסים בני העדה בשיעורים גבוהים במיוחד, מתוך תחושת שליחות, אחריות ושותפות גורל. למרבה הכאב, 450 מבניה נפלו במערכות ישראל ובמהלך שירותם הצבאי. "יהי זכרם ברוך".

מערך השיעורים "הנצחה וגבורה" ובית החלל הדרוזי נועדו להעמיק ולהעצים את חינוך התלמידים בישראל לערכי הזיכרון, ההוקרה והמורשת, בדגש על תרומתם ופועלם של החיילים הדרוזים שנפלו בשורות צה"ל. יוזמות אלו מבקשות לטפח תודעת שותפות, כבוד והכרת תודה לגבורתם ולמסירות נפשם.

תקציר:

מרחב פדגוגי- משרד חינוך

העמקת הידע וההבנה של התלמידים בנושאים מרכזיים ובהם
תולדות מדינת ישראל, ההיסטוריה של צה"ל ותרומתם של
חיילי צה"ל לביטחון המדינה ולביסוסה.

מערך השיעורים "הנצחה וגבורה" ובית החלל הדרוזי
משתלבים יחד במאמץ חינוכי רחב לטיפול זיכרון, השראה
והזדהות עם המדינה ועם צבאה. תוכניות אלו מכוונות
להכין את התלמידים להשתלבות פעילה ואחראית בחברה
הישראלית, ולהנחיל בהם ערכים של כבוד, הוקרה ותודה
לנופלים ולבני משפחותיהם.

מטרות על:

- להעמיק ולהעצים את תחושת השייכות והזהות של התלמידים עם מדינת ישראל ועם צה"ל.
- לטפח הערכה והוקרה לנפילתם של חיילי צה"ל במערכות ישראל ובפעולות האיבה.
- לחזק את תחושת ההזדהות, הסולידריות והשותפות עם החללים ועם בני משפחותיהם.
- לעודד את התלמידים לשירות משמעותי בצה"ל ולתרומה לחברה ולמדינה.
- לקדם מיומנויות אזרחיות וחינוכיות בתחומי החינוך הלאומי והערכי.

יחידת לימוד

מורשת דרוזית - הנצחה וגבורה

- נושא: יחידת לימוד – הנצחה וגבורה לתלמידי התיכון

- שכבות גיל: כיתות י', י"א, י"ב

מרחב פדגוגי – משרד חינוך

תקציר היחידה:

- היחידה מבוססת על ערכי הזיכרון, ההוקרה והשותפות, תוך התמקדות בתרומתם הייחודית של חללי צה"ל בני העדה הדרוזית.
- היחידה מבקשת להפגיש את התלמידים עם סיפור גבורתם של למעלה מ-450 בני העדה שנפלו במערכות ישראל, ועם "בית החלל הדרוזי" כסמל למורשת ושותפות גורל.

הרציונל:

- . **העמקת הזהות:** חיזוק תחושת השייכות והזהות של התלמידים עם מדינת ישראל וצה"ל.
- . **הוקרה וזיכרון:** טיפוח תודעת הכרת תודה למסירות נפשם של הנופלים.
- . **שותפות גורל:** הבנת המניעים העמוקים של בני העדה הדרוזית להתגייסות להגנת המדינה מתוך תחושת שליחות ואחריות.
- . **כלים אזרחיים:** הכנת התלמידים להשתלבות פעילה ואחראית בחברה הישראלית.

מטרות היחידה:

- **הבנת המורשת:** העמקת הידע בתולדות צה"ל ובתרומת החיילים הדרוזים לביטחון המדינה.
- **סולידריות:** חיזוק תחושת השותפות עם החללים ובני משפחותיהם.
- **עידוד שירות:** הנעת התלמידים לשירות משמעותי ותרומה לחברה.
- **מיומנויות ערכיות:** פיתוח מיומנויות בחינוך לאומי וערכי.

מבנה היחידה : (6 שיעורים)

שיעור	נושא	מטרה	פעולות מרכזיות
1	מבוא להנצחה וגבורה	הצגת המושגים והבנת חשיבות הזיכרון.	דיון על המושג "גבורה" והצגת נתוני הנופלים מהעדה.
2	ברית החיים: חוק שירות הביטחון	הבנת המחויבות ההיסטורית מאז 1956.	ניתוח משמעות הגיוס מתוך תחושת שליחות ואחריות.
3	בית החלל הדרוזי כמרכז חינוכי	הכרת המוסד ופועלו לטיפול הזיכרון וההוקרה.	"סיור וירטואלי" או ניתוח מטרות הבית כמודל להנצחה.
4	שותפות גורל ואמונה עמוקה	דיון בערכי העדה כאזרחים נאמנים למדינה.	צפייה בסרטון/עדויות על השתלבות הדרוזים בצה"ל.
5	הנצחה בקהילה	חיבור ערך ההנצחה לחיי היומיום והסולידריות.	יזמות פרויקט קהילתי להוקרת משפחות שכולות.
6	סיכום: גבורה כהשראה למנהיגות	הערכת הלמידה וחיבור לשירות משמעותי.	פעילות יצירתית (כתיבת מסר או שיר) לזכר הנופלים.

מערך שיעור לדוגמה - "מהנצחה להשראה"

- זמן השיעור: 45 דקות
- קהל יעד: תלמידי תיכון
- פתיחה – 10 דקות:
- דיון בכתה: "מה הופך אדם לגיבור בעיניכם?", "הגדרת והצגת מושג הגבורה.
- הצגת הנושא – 15 דקות:
- סיפור חללי העדה, חוק שירות הבטחון (1956), שימוש בטכנולוגיה והצגת מצגת "בית החלל הדרוזי".
- פעילות קבוצתית – 15 דקות:
- "הנצחה בפעולה" – הצעת רעיון להנצחה שתעורר השראה ויצירת כרזת הוקרה.
- סיכום – 5 דקות:
- כל קבוצה מציגה "משפט גבורה" כפי שנלמד מהשיעור.

ערכים ומיומנויות

• ערכים מרכזיים:

זיכרון • הוקרה • שותפות גורל • אחריות • סולידריות • מנהיגות

• מיומנויות:

- חשיבה ביקורתית – ניתוח תרומת היחיד לחברה.
- תקשורת וסולידריות – הבנת רגשות המשפחות השכולות וחיבור אליהן.
- אחריות אזרחית – הבנת חשיבות השירות המשמעותי בצה"ל

מסר סיום:

- הנצחה אינה רק זיכרון של העבר.
- היא הזדמנות לחיבור לערכים, לאחריות ולמנהיגות.
- **”מהנצחה להשראה – מזיכרון לעשייה ולבניית עתיד משותף”**

מסר סיום:

- הנצחה אינה רק זיכרון של העבר.
- היא הזדמנות לחיבור לערכים, לאחריות ולמנהיגות.
- **”מהנצחה להשראה – מזיכרון לעשייה ולבניית עתיד משותף”**

פעילות נוספת ליחידה: «מהסיפור לערך – ומהערך למעשה»

זמן: 10–12 דקות

מטרה: להפוך את ההנצחה ללמידה ערכית ולבחירה מעשית בחיי התלמיד.

מהלך הפעילות:

1. המורה מציג לתלמידים סיפור קצר / תמונה / ציטוט של חלל דרוזי מתוך חומר ההנצחה.

2. כל קבוצה מקבלת דף עם ארבעה שלבים: **הסיפור - הערך - המצב בחיים - הפעולה שלי**

3. התלמידים עונים על השאלות הבאות:

- מה למדנו מהסיפור?

- איזה **ערך** בא לידי ביטוי? **אחריות | נאמנות | נתינה | אומץ | סולידריות | מחויבות | כבוד**

* היכן **הערך** הזה פוגש אותנו בחיי היום-יום?

* כיצד אני יכול/ה ליישם אותו בבית, בבית הספר או בקהילה?

המשך לפעילות : «מהסיפור לערך – ומהערך למעשה»

4. כל קבוצה בוחרת משפט השראה אחד ומנסחת אותו בעצמה, לדוגמה :

“הנצחה אינה רק לזכור את מי שהיה – אלא לבחור כיצד אנחנו רוצים להיות.”

5. הקבוצות מציגות את המשפט ואת הפעולה המעשית שבחרו.

כל תלמיד כותב על פתק : **תוצר מסכם : «קיר ההשראה»**

“מה אני לוקח/ת מההנצחה לחיים שלי?” ומצד שני : “פעולה אחת שאני מתחייב/ת לעשות בעקבות השיעור : _____.”

המשך לפעילות : «מהסיפור לערך – ומהערך למעשה»

את הפתקים ניתן להדביק על לוח תחת הכותרת : «**מהנצחה להשראה – זוכרים, לומדים, פועלים**»

החיבור למיומנויות ולערכים :

מיומנויות : ניתוח, הסקת מסקנות והבעת עמד

ערכים : אחריות, נתינה, נאמנות, סולידריות

יישום : בחירת פעולה אישית/חברתית.

כך מתקיים הרצף החינוכי ביחידת המורשת :

הנחלה - הבניה - התנסות - יישום - הפנמה.

והמסר המרכזי של כל המערך יכול להיות :

“**הנצחה אינה מסתיימת בזיכרון ; היא מתחילה במקום שבו הזיכרון הופך לערך, והערך הופך למעשה**”.

תודה רבה על ההקשבה ☺

בכבוד רב : מפמ"ר מורשת דרוזית שפיק עבד
וצוות ההדרכה